

INSPECTEURS LEREN OMGAAN MET SPANNING EN AGRESSIE

“Vanuit je buik blijven ademen”

Sozavox is welkom bij de workshop *Omgaan Met Spanning en Lastig of Agressief Gedrag*, maar wordt wél geacht gewoon mee te doen. “Anders hebben de deelnemers mogelijk het gevoel dat ze bekeken worden”, zo laat de organisator van de workshop – Luniek Training & Theater uit Nijmegen – de redactie weten. Participerende journalistiek! Spannend, kom daar nog eens om in deze tijd.

De workshop is een onderdeel van de landelijke dag van de directie Arbeidsmarktfraude (AMF) van de Arbeidsinspectie, die op dinsdag 23 september in Utrecht werd gehouden. Een feestdag voor wetsovertreders, meldt minister Donner tot hilariteit van de aanwezigen aan het begin van de dag. De inspecteurs zitten de hele dag in Utrecht en kunnen werkgevers niet met een bezoek verrassen.

De inspecteurs van deze directie worden geacht goed om te kunnen gaan met spanning en lastig en agressief gedrag. Er zijn er in werkgeversland die niet zitten te wachten op een bezoek van de dames en heren van AI. Ze rommelen met de Wet arbeid vreemdelingen, hebben zo hun eigen opvattingen over het minimumloon of doen andere dingen die het wettelijk daglicht niet kunnen verdragen. Zie daar, de ingrediënten voor op z'n minst een gespannen sfeer die soms uitmondt in een lastige inspectie waarbij de aanwezigen zich agressief gedragen. En dan is het als je inspecteur bent handig om te weten dat je beschikt over vaardigheden om de lont uit het kruisvat te kunnen halen, te kunnen de-escaleren.

Echte etterbak

Voor het aanleren van die vaardigheden geven bureaus – meestal met behulp van acteurs – trainingen om professioneel te kunnen reageren op spanningen en agressie. Op deze AMF-dag laat Luniek in een workshop zien wat er zoal bij zo'n training komt

kijken. En dat lukt pas goed als we ook écht meedoen. We – vijftien mannen en vrouwen – worden in drie rijen opgesteld, onze gezichten één kant uit en we mogen niets zeggen. Een trainer/acteur loopt tussen ons door, komt vlak voor onze neus staan, kijkt ons uitdagend aan, maakt smalende opmerkingen. Kortom: komt véél te dichtbij en gedraagt zich als een echte etterbak. Na het einde van deze oefening neemt de trainer onze reacties op zijn gedrag met ons door. Nagenoeg zonder uitzondering halen we nauwelijks adem, zit onze ademhaling té hoog, reageert een enkeling met lachen en deinzen anderen letterlijk terug of gaan juist in de aanval. Niet handig als gede-escalereerd moet worden. In de volgende oefening krijgen we een lichte duw tegen onze linkerschouder. Het gaat er om wat onze lichamelijke reactie is op dit duwtje. Hier en daar gaan tenen omhoog om dit fysieke contact op te vangen. Een reactie van een lijf dat zo gespannen is als een plank. Anderen vangen de duw op in hun onderrug, ook al een teken van spanning. Daarna legt één van de trainers ons uit wat we vooral lichamen gezien kunnen doen om zo ontspannen mogelijk een spannende situatie binnen te stappen. Adem halen vanuit je buik, je knieën een paar graden gebogen, goed aarden en je gedachten sturen. Eenvoudiger gezegd dan gedaan natuurlijk. We worden weer in drie rijen opgesteld, moeten letten op onze ademhaling, de spierspanning in ons lijf. Deze oefening begint – volkomen onverwacht voor ons – met een oorverdovende knal.

“Een verrassende kijk op omgaan met spanning en agressie”

Probeer dan maar eens je ademhaling in je buik te houden, je spieren niet aan te trekken. De workshop is uiteraard te kort om alle aspecten van een spannende en agressieve situatie door te nemen, maar geeft wel een verrassende kijk op omgaan met spanning en agressie.

Schietincident

Een aantal inspecteurs arbeidsmarktfraude heeft in de praktijk ervaren hoe spannend en agressief een inspectie kan verlopen. Eén van hen draait na de lunch de film nog eens terug. “Het ging in dit geval om een hercontrole. Bekend was dat de werkgever niet graag meewerkte aan de inspectie. We hadden dit tweede bezoek dus heel goed doorgesproken met de politie. Die betrad ook als eerste het bedrijf. We legitimeerden ons en liepen door naar achteren naar de keuken. Een nauwe ruimte, drie koks aan het werk, overal vuur. Iemand begon direct te schreeuwen. Eén van de aanwezigen, dit bleek later de eigenaar, pakte een grote lepel vlees uit de hete olie en dreigde die naar ons te gooien. Er ontstond een worsteling waar de broer van de eigenaar zich in mengde. Ik zag een hand gaan naar de magneetstrip aan de muur voor de keuken-

messen. Tikte met mijn aluminium klembord flink op die hand. Ze slaagden er toch in om van een andere plek messen te pakken en bedreigden ons daarmee. Daarop trokken de politieagenten hun pistool en sommeerden de messentrekkers tot driemaal toe het mes weg te leggen. Dat weigerden ze, waarop een van hen in zijn been werd geschoten. Daarna hebben we de situatie onder controle gekregen. Achteraf gezien ben ik niet zo heel erg geschrokken. Ik heb bij de politie gewerkt, ik ben dus wel wat gewend. Misschien raar, ik vond het dreigen met die lepel vlees en hete olie het meest heftige moment.” Kort na de inspectie kreeg hij bezoek van het bedrijfsopvangteam, “een goede manier om het te verwerken.” Ook zijn naaste collega's uit zijn team hebben hem goed opgevangen. Collega's belden, Lex van Dijk, directeur AMF toonde belangstelling, zelfs mensen van de Belastingdienst (niet aanwezig bij de inspectie) informeerden naar zijn welzijn. “Dat voelt natuurlijk goed aan, maar ik mocht niet al te veel vertellen omdat de Rijksrecherche de zaak in onderzoek had. De politie was immers betrokken bij het schietincident.” Inspecties waarbij wordt geschoten zijn godzijdank een zeldzaamheid. Van te voren wordt een risico-inschatting gemaakt. De inspecteurs van AMF worden bovendien voortdurend bijgespijkerd om situaties die minder spannend en agressief zijn, professioneel het hoofd te kunnen bieden.

Toine Asselbergs